

מסורת הש"ס

חומר בקודש פרק שלישי חגיגה

כב.

עין משפט
נר מצוה

ה א מ"י פייב מלכות
אבות העומות ה"ה:
ו ב מ"י שם הלכה טו:
ז ד ה מ"י שם הלכה טו:
ז מ"י מלכות מלכות
הלכה טו וי"ו הלכה ט
טו"ע י"ד קמ"ל דה ספק
ט:
ח ו מ"י שם פ"ג הלכה
טו וי"ו מ"י מלכות
ממנו משפט ומשפט הלכה
ט:
ט ז מ"י שם פ"ג
מלכות
משפט ומשפט הלכה ט:
י ח מ"י פ"ג הלכה טו
הלכה ט וי"ו שם כ"ח
טו"ע י"ד קמ"ל דה ספק
י:
יא ט י ב מ"י פ"ג
מלכות מלכות
הלכה ט:

רבינו חננאל (הש"ך)
טבילה עד שיהיו המים
מטוהים מה שמקנה להם
עם המים שבתוך הלי
כשפופרת הנזר, ואם אין
שם זה השפופרת הדלי כיון
שהיה טהור חולק המים
במין כותל בחור המוקד.
ואוקמנא דר' אבהו
ודרבא כהנא, ומקשה
פ"ט לא חיישין לתרומה
אלא מטעמיהן ומקשה
לא מטעמיהן דגורנין
קדש שמא יטבול חסתי
ועניניהו בכלי טהור
שאין בפיו כשפופרת הנזר
בחרומה נמי נגזר ופירש
רבא כי מטעמיהן בטהור
כלין בחור כלין בתרומה
לחבירי מטעמיהן ידועי
ולא אתו לאטבולי בכלי
שאין בפיו כשפופרת
הנזר, ומקשה אין הכי
קדש נמי נגזר וימא
לחבר שרין ליה ידוע
ולא אתו לאטבולי, ומקשה
קדש חיישין דלמא חיי
ליה עם הארץ דטביל
כלי בחור כלי שבפיו
כשפופרת הנזר, ומקשה
תרומה נמי נגזר וימא
עמי הארץ, ומקשה בכלי
שאינן ע"ה את הטבילה
בחרומה אין מקבילין
הימנו לפיכך לא אכפת
לן, אי הכי בקדש כלי
נקבל מיהו ונטהר לן
הטבילין בחור כלי בקדש
כמו שפופרת הנזר, בתרומה,
ומקשה אם לא נקבל
מיהו טהרה כלן בקדש
קדשין איבה על החבירין
שיאמרו וכו' אגן אין
אנו מבני ישראל שאינכם
מאמינים אותנו, אי חייש
משום איבה ע"ה אפילו
בחרומה נחוש, ומקשה
אפילו בחור כלי לקדש
כלים בחור כלי לקדש
הוא דחייש לאיבה של
ע"ה, וכו' וי"ו מקבילין
עדוהו של ע"ה, ומקשה
ותוב וניחוש לשאלה
לדמא שאל חבירי כלי
מיהו לא שאלו, והא
מדתנין כשפופרת הנזר
הכלי טהורין לך וכו'
אלא שאלו חבירי פה, ופירק
רבא כי שטבילין
שבתוכו לימור דטבילין

ה"ה קשיא למורי איכא בינייהו טובא
כלי בחור כלי למאן דמוקי לה משום
כפנימי ולמאן דמוקי משום גזרה שאין
למגור רק כפנימי דכחיון ליכא למגור
דכלל ענין טהור והכי משמע לקמנו
ה"ה ככלי טהור אכל ככלי טהור
מגור דמהניו טבילה לחיון מהני
לפנימי ומיך ל' ה"ה אלחנן דמתניתין
בכיון טהור ופנימי טהור וכן משמע
לישא דקמי טבילין כלי בחור כלי
הלך לא שייך ביה טעמא דכדור
של ל' לגבי חיון וגם רבא מוקי
לה הכי כפנימי דקאמר והני מילי
בכלי טהור והיינו מתניתין דמיתוקמא
הכי ומיהו רש"י מפרש כמתניתין
מטבילין כלי בחור כלי כשפופרת
טהורין ולא נראה דהא אפי' בכלי
שאין בפיו כשפופרת הנזר אם היו
שניהם טהורים מהני שפיר דמגו
סלקא לחיון והשתא לפי סברה
רש"י איכא למימר דמאי למימר לה
איכא בינייהו חיון אלא כח דהיתרא
עדיף ליה דאשכח אף כפנימית
סלקא טבילה:

אבא שאול אמר א"ר אבהו וכו'
י"ע אפילו לא שרין ענבר
והטבילין והטבילין קאמר ענבר:
שלא יהא בונה בשה א"עצמו
ושורף פרה א"עצמו, דהא
לך נאמנין ע"ה על שמירתה והכי
מנא כמסופתא דחגיגה ר' יוסי אומר
הכל נאמנין על שמירתה:

לא מקבילין מיניהו, רש"י פירש
דכשתה הגימטות האמנים לפי
שחזירי מטעמיהן כליון עברו
הגימטות והגדיס אמרין דלא מאימין
ול"ג דפותח כחבירי לא היתרו אם
לא סופו משום תחילתו דקדש
ליה פסקא קמא דכיה (דף יא):
ואם היו טהורים דבין כללי חיי
נמי משמיה אלא משמע דהכא
ורכי יהודה שון בטהורים כל ימות
הכנעל לחוד וכן משמע בש"ס (לקמן)
דף טו, כל ישראל כחש אחד חכמים
נעשו כולם חכמים ברנל והכי משמע
במסופתא כפופא:

כמאן מקבילין סהדותא מ"ה
כרבי יוסי, ה"ה א"ר אלחנן
אומר דקיימא לן כרבי יוסי וחיישין
לאיבה לפיכך מומנין עכשיו בכל
ע"ה אף על גב דאמרין בברכות
(דף מו): אין מומנים על ע"ה
וגם רב מנשיא בר תלפסא לא
רצה לזמן עליהם והר"י מפרש דלא
כל הרואה לטול את השם להחזיק
לעצמו כתלמיד חכם שלא לזמן על
ע"ה ידיו לטול ואין אלו מחזיקים
עצמנו כתלמיד חכם לענין זה:

ניחוש ש"א"ה, י"ע מאי סלקא
דעתך דהאי מקשה פשיטא
דעני טבילה משום מנע ע"ה הארץ:
כלום

לעצמו

מאי איכא בין רבא א"ר
כלי חיון כשהטביל
מליה שייך בין בחיון בין
למגור רק כפנימי דכחיון ליכא

ובחללה בשתי אצבעות חזרות למקומן שאלם יכול לנגלג
לה כהא דאמר ר"נ אמר רבה בר אבהו א"ר
מעות שנו כאן י"ש ראשונים בין לקדש בין
לחולין שנעשו על טהרת הקודש אחרונות
לקודש אבל לא לחולין שנעשו על טהרת
הקודש מאי איכא בין רבא א"ר א"ר
איכא ביניהו סל וגרונותי שמיאלן כלים
והטבילין למ"ד משום חציצה איכא למ"ד
משום גזירה שמא יטביל מחטין וצניעות
בכלי שאין בפיו כשפופרת הנזר סל וגרונותי
שאין בפיהן כשפופרת הנזר ליכא ואזרא
רבא לטעמיה דאמר רבא סל וגרונותי
שמיאלן כלים והטבילין טהורין ומקוה שחלקו
בסל וגרונותי הטובל שם לא עלתה לו
טבילה דהא ארעא כולה חלחולי מחלחלא
ובענין דאיכא מ' סאה במקום אחד י' והני
מילי בכלי טהור אבל בכלי טמא מיגו
דסלקא טבילה לכוליה גופיה דמנא סלקא
להו נמי לכלים דאית ביה א' דתנן כלים
שמיאלן כלים והטבילין י'הי אלו טהורין
ואם לא טבל מים המעורבים עד שיהיו
מעורבין כשפופרת הנזר מאי קאמר ואם
לא טבל ה"ק ואם אינו צריך להטבילין (א) ומים
המעורבין עד שיהיו מעורבין כשפופרת הנזר
והא דרבא ודר' א"ר אלא תנאי היא דתנאי טהור
וגרונותי שמיאלן כלים והטבילין בין לקודש
בין לתרומה טהורין אבא שאול אומר לתרומה
אבל לא לקודש אי הכי תרומה נמי למאן
קאמרין י'הרים חברים מידע ידעי א"ה
קודש נמי חזי ליה ע"ה ואזיל מטביל תרומה
נמי חזי ליה ע"ה ואזיל מטביל לא מקבילין
מיניהו קודש נמי חזי ליה ע"ה נקביל מיניהו הווא
ליה איבה תרומה נמי הווא ליה איבה לא
איכפת ליה דאזיל י'היב ליה לכהן עם
הארץ חבירה ומאן תנא דחייש לאיבה רבי
יוסי היא דתנאי א"ר יוסי מפני מה י'הכל
נאמנין על טהרת יין ושמן כל ימות השנה
כר' שלא יהא כל אחד ואחד הולך ובונה
במה לעצמו ושורף פרה אדומה לעצמו
אמר רב פפא כמאן מקבילין האידנא
סהדותא מ"ה כמאן כרבי יוסי וניחוש
לשאלה דתנן כלי חרס מציל על הכל
י'דברי ב"ה ב"ש אומרים י"א ינו מציל אלא
על אוכלים ועל המשקים ועל כלי חרס
אמרו להם ב"ה לב"ש מפני מה י'אמרו
ב"ש מפני שהוא טמא ע"ג ע"ה י'אין כלי
טמא חוצץ אמרו להם ב"ה והלא טהרתם בית
אוכלין ומשקין שבתוכו אמרו להם בית
שמאי כשטהירונו אוכלין ומשקין שבתוכו
לעצמו

לא נטבול כלי בחור כלי לתרומה דלמא חזי עם הארץ ועידי הכי ואנו שואלין את כליון ומשמין כן:
אם מוקף למיד פתיל צאהל המה, א"ר המה צניח וטהרות צעיהם וארצות פתוחה מן הבית
לעליהם והשינו כלי חרס כפתחה וכלי חרס חוצץ כפני טמא מגבו ומציל על כל מה שצעליה: **שואל טמא כו'**, הכלי הזה היה טמא
מתחילתו קודם שנעשו ע"ה על פי הארצה: והלא טהרתם אוכלין ומשקין שבתוכו. **שפופרת**, אם היה מוקף למיד פתיל צאהל המה והוא היה:

וכתלה ועויה, וכן כ' אצבעות חזרות למקומן שאלם יכול לנגלג
במחלל כ' אצבעות לכל ד' היו עירוב ומטבילין אף כלים והכי
נמי חשש טומאה דאורייתא היא: **גרונותי**, סל גדול מאד שבו
מסניין היין צנח הנזיר וטמנין אותו
בו ויורד לבזר כדאמרין במסכת
ע"ו (דף טו): שלא החזיר גרונותי
לגת: **טהורין**, אף לקודש, ורבא
לטעמיה דאוקי טעמא גזירה משום
כלי שאין בפיו כשפופרת הנזר ובסל
וגרונותי ליכא למיחש להכי: **לא**
עלטה לו טבילה, עשאהן כ' מקואות
ואין שיעור לא צוה ולא צוה אע"פ
שהמים מחכרין בין חזיר הנזירין אין
זה חזיר: **דא ארעא כולה מחלחלא**,
והמים הנובעין כאן כאן מנהר גדול
ולא חששין כמחזור דנענין מ' סאה
במקום אחד: **והני מילי**, (א) דאמרין
המטבילין בכלי שאין בפיו כשפופרת
הנזר טמאים בכלי טהור שלא היה
הכלי החיון לר' להטביל: **אכל**, אם
הוא לר' להטביל: **מיגו דסלקא**
טבילה לגופו של כלי, ליטרה מוכי
ע"י מים הנכנסין דרך פיו דכטומא
כן טהרה סלקא נמי טבילה לכלים
שנכנסו: **הרי אלו טהורין**, לתרומה
ולא חלק בין פיו רבא לפי קר: **ואם**
לא טבל כו', כדמפרש לה ואם אין
צריך להטבילין: **המים המעורבים**,
למקוה ואם לא לטהר על ידיהן
כלים כמכוס עד שיהו מעורבין דרך
חצי רחב כשפופרת הנזר: **והא דר'**
א"ר, דאוקיין טעמא משום מליה
וקל וגרונותי נמי כשאר כלים דמו
והמטביל כלים למחן חיון טהורין
לקודש ורבא דאוקיין טעמא דמתני'
משום עירוב מקואות והא דכל
וגרונותי ליכא למיחש וטהורין תנאי
היא: **למאן קאמרין חברים**, למי
אנו אומרים והוא וזו שלא יעביל כלי
בחור כלי לחזר דלמא על הארץ לא
אמי קמן למשאל הלך לתרומה
ליכא למיחש דהא מידע ידעי שיעור
עירוב מקואות ולענין כדור של כלי
נמי אם כדור הוא מגביהין אותו: **א"ה**
קודש נמי, על כרחך מתני' דקמי
אכל לא לקודש נחזר עסקין דאי
ע"ה מי ציח לך ומי אחי קמן למשאל
טעמא: **סרומה נמי חזי לי**, ישראל
עם הארץ ומטבילין ומשמחין בו תרומה
ואח"כ נטבול לכהן: **לא מקבילין**,
תרומה מעם הארץ אלא צענה
הגימטות והגדיס שהכל מטהרים את
כליון ע"פ חכמים דתנן (לקמן דף
ד): עברו הגימטות והגדיס והציאו לו
צניח על תרומה לא יקבלה ממנו:
על ספרים יין ושמן, (א) לקבל מידס יין
לגביס ושמן למנחות דתנן כמתניתין
(לקמן דף ד): חומר בתרומה
שניהם נאמנין על טהרת יין ושמן:
וכונס כהנא, צענה אסור הכמות
ומקטיר לשמים: **כר' יוסי**, דאילו
לרבנן לא מקבילין כדאמר בפסחים

גליון הש"ס
נ"ה ש"א י"א כל אחד
ואחד הו"ה, ע"י מ"י
ר"ה דמיה:

רבינו חננאל
לחריט משה מלך אה
מסכת חגיגה ע"ה ורבה
אחת עשרה, ואמרין מאי
איכא בין ר' אילא ובין
רבא איכא ביניהו וכן
וגרונותי שמיאלן כלים
והטבילין טהורין אלא כרבי
כדור חוצץ ואין טבילה
עולה לתן ורבא סבר כי
אמרין אין מטבילין בחור
כלים כיון כוונת בכוונת
אי כוונת בקערת או
קערת בקערת ויבוא
בחן שיש בהן מי
שפיון דחיישין דלמא
אתו לאטבולי כמי שפיו
ע"ה פתוח מבי אצבעות
שחוקות אכל סל וגרונותי
פומיהו ורחין טובא לא
חיישין דהא ליכא סל
וגרונותי פתוח פומיהו
מבי אצבעות ואזרא
רבא לטעמיה דאמר סל
וגרונותי שמיאלן כלים
והטבילין טהורין מקוה
שחלקו בסל וגרונותי
הטובל שם לא עלתה
ל' טבילה מפני שחלקת
את המים ואין נמצאין
מי סאה במקום אחד,
ואי אסרת האיכא נקבים
קטנים שהמים מכבצין
בהן כמו נביעת מים
לא מטהרין כהא גזנא
דא ארעא כולה חלחלי
מחלחלא ובענין עד
דאיכא מי סאה במקום
אחד וה"ה כי בסל
וגרונותי שון טהורין אבל
אם הן טמאין וצריך
להטבילין מן דסלקא להו
טבילה סלקא נמי טבילה
לחני כלין דגנווייהו כוון
הר"י דתנן במקואות
פ"ו דלי שהוא אכל
כלין והטבילין י'הי אלו
טהורין לא טבל
המים מעורבין ע"ה
מטבילין כשפופרת הנזר
והריצנו הכי אם לא טבל
הכלי הוא טמא
וצריך להטבילין במים מעורבין הן שאין כלי טמא חוצץ ועלמה טבילה לכלי, ואם הר"י טהור שאין צריך

(א) תפסיק דעני ויהי ככל וגרונותי נ"ה דהא ככל וגרונותי נ"ה עלים יין כהן כשפופרת הנזר וחתר לנטול כסא אף אם הן טהורין וע"ה רש"י ד"ה ידית י"ג.

